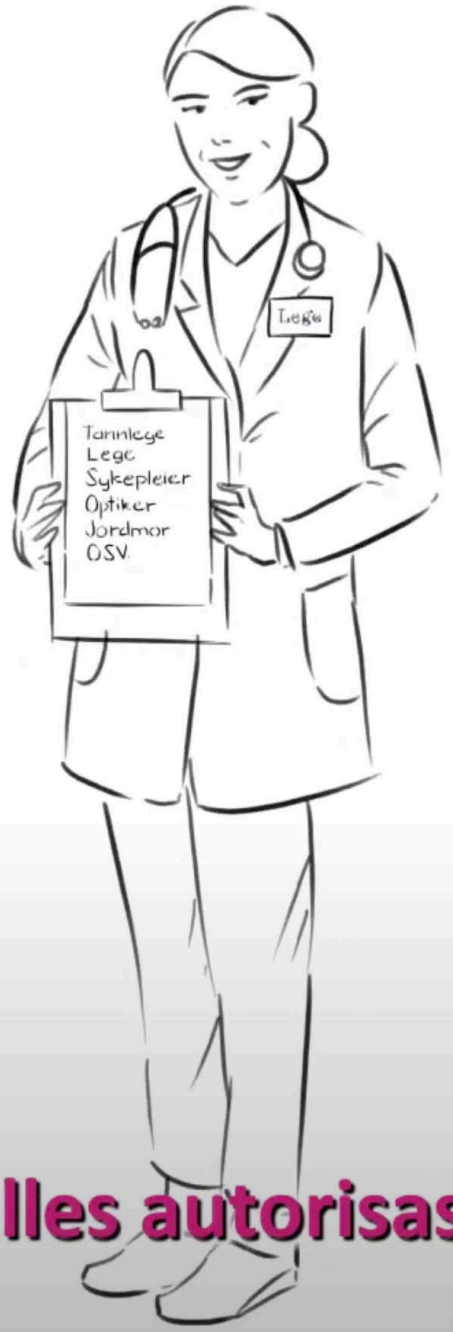
Helsedirektoratet

Godkjenning av helsepersonell - egnethet

Helsedirektoratet v/ Synne Andersen Bjerkås

Oktober 2025

Det kalles autorisasjon.

Emma 25 år,
sykepleier med vitnemål
og autorisasjon etter
2 års dokumentert
rusfrihet

Vurderingstemaer i søknaden om autorisasjon

1. **Har Emma gjennomført og bestått utdanningen for yrket?**

❖Helsepersonelloven § 48 a første ledd bokstav a-d (utdanningskravet)

2. **Er Emma egnet til å utøve yrket som sykepleier på forsvarlig måte?**

❖Helsepersonelloven §§ 48 a annet ledd og 57

- Det må ikke foreligge *«forhold som gir grunnlag for tilbakekall»*

Helsedirektoratets kilder til informasjon

1. Søkeren selv informerer om forhold som bør vurderes
2. Utenlandske autorisasjons-myndigheter
3. Arbeidsgiver
4. Lærested *i forkant* av mottatt søknad (bekymringsmelding)
5. Pasient
6. Politiet
7. Tilsynssak hos Statsforvalteren
8. Person i omgangskrets
9. Medstudent

Helsedirektoratets saksbehandling

- Generelle saksbehandlingsregler i forvaltningsloven
- Helsedirektoratet har utrednings- og informasjonsplikt
- Rundskriv IK-2/2017 fra Statens helsetilsyn om tilbakekall

Søkeren må ikke være uegnet til å utøve yrket forsvarlig på grunn av:

1. Alvorlig sinnslidelse, eller annen fysisk eller psykisk svekkelse
2. Bruk av rusmidler
3. Uforsvarlig virksomhet og grove pliktbrudd etter helselovgivningen
4. Langt fravær fra yrket
5. Grov mangel på faglig innsikt
6. Adferd som anses uforenlig med yrkesutøvelsen

Skikkethet og egnethet – ulike regelverk, felles mål

Universitets- og høyskoleforskriften

1. *§ 7-3 c: «studenten misbruker rusmidler eller tilegner seg medikamenter på ulovlig vis»*
2. *§ 7-3 e: «studenten viser truende eller krenkende atferd»*
3. *§ 7-3 i: «studenten er ikke i stand til å utføre de yrkesmessige vurderingene og handlingene»*

Helsetilsynets rundskriv

1. Omfattende krav til dokumentasjon ved rusmiddelbruk
2. *«atferd som anses som uforenlig med yrkesutøvelsen»*
3. Kompetanseheving ved *«uforsvarlig virksomhet»*

Bruk av rusmidler

- Tillit og pasientsikkerhet svekkes ved rusmiddelbruk
- **Hovedregel:** Minimum 2 år dokumentert rusfrihet fra søknadstidspunktet for å oppnå autorisasjon
- **Unntak:** Lisens kan vurderes etter 6 måneder
- Arbeidsgiver må informeres ved kjent rusmiddelbruk

Adferd som anses uforenlig med yrkesutøvelsen

- Forhold som utgjør et brudd på den allmenne tilliten til helsepersonell

For eksempel:

- Ran
- Tyveri (som oftest legemidler)
- Brudd på taushetsplikten
- Vold

Dilemma – Lovbestemt taushetsplikt

- Helsedirektoratet er avhengig av informasjon fra andre organer
- Helsedirektoratet ba om innsyn i skikkethetssak – fikk avslag
- Kun nødvendige opplysninger kan deles
- Ny forvaltningslov kan åpne for bedre samarbeid

Kvalitetssikring av helsepersonell

Skikkethetsvurderingen og egnethetsvurderingen – et todelt kvalitetssikringssystem

- Lovens hovedformål for **autorisasjonsordningen** er *å ivareta pasienters sikkerhet*
- Ordningen skal sikre at helsepersonellet har nødvendige kvalifikasjoner til å inneha en bestemt yrkesrolle

- Formålet med **skikkethetsvurderingen** er blant annet å avgjøre om en student utgjør en *mulig fare for liv, fysisk og psykisk helse, rettigheter eller sikkerhet til de pasienter* (…) studenten vil komme i kontakt med under praksis eller fremtidig yrkesutøvelse
- Ivaretakelse av studenten eller søkerens rettsikkerhet

Emma, 55 år og intensivsykepleier

- En autorisasjon sikrer ikke at Emma holder seg oppdatert
- Autorisasjonen sikrer heller ikke at Emma ikke fortsetter å bruke rusmidler
- Helsetilsynet kan tilbakekalle eller begrense autorisasjonen til Emma som ledd i en tilsynssak

Helsedirektoratet

Takk for oppmerksomheten

Kontakt: synne.andersen.bjerkas@helsedir.no